

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D., a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D., a Mgr. Filipa Skřivana v právní věci

žalobce: **Ing. M. S.**
bytem X
zastoupen Mgr. Ing. Petrem Horáčkem, daňovým poradcem
sídlem Čílova 271/21, Praha 6

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 27.10.2023,
č.j. 35786/23/5200-10421-712985,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Shrnutí podstaty věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného č.j. 35786/23/5200-10421-712985 ze dne 27.10.2023, kterým bylo potvrzeno prvostupňové rozhodnutí (dodatečný platební výměr na daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2017) Finančního úřadu pro Kraj Vysočina č.j. 1845239/20/2903-50521-706448 ze dne 16.12.2020, kterým byla žalobci doměřena daň ve výši 8 788 Kč společně s penále ve výši 1 757 Kč. Žalobce podle žalovaného (a prvostupňového správce daně) neprokázal splnění podmínek pro uplatnění daňového zvýhodnění na dítě a uplatnění slevy na manželku od 1.6.2017.

II. Shrnutí procesního postojů žalobce

2. Žalobce uznává, že každá osoba může být členem pouze jedné společně hospodařící domácnosti, to však nevylučuje, aby osoba, která je členem společně hospodařící domácnosti, nemohla být členem další jiné než společně hospodařící domácnosti. Nezletilý syn byl přitom podle žalobce členem žalobcovy domácnosti po celý rok 2017 (to podle žalobce plyne i z rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13.6.2019, č.j. 20 Co 143/2019-585), až ode dne 13.6.2019 (právní mocí uvedeného rozsudku) mohl nezletilý syn získat účast i v domácnosti matky. Ve vztahu k nyní posuzované věci musí platit, že daňové zvýhodnění si může uplatnit kterýkoli z rodičů, s nímž nezletilé dítě sdílí společnou domácnost, za podmínky, že si daňové zvýhodnění uplatní jen jeden z rodičů, přitom obě tyto podmínky byly podle žalobce v nyní posuzované věci splněny. Žalobce má rovněž za prokázané, že i jeho manželka byla v rozhodném období členem společně hospodařící domácnosti, aniž by na tom cokoli měnilo vykázaní žalobce ze společného obydlí či skutečnost, že manželka v rozhodném období uzavřela smlouvu na byt v Jihlavě. Pak tedy byly podmínky pro uplatnění daňového zvýhodnění na dítě a uplatnění slevy na manželku pro celé období roku 2017 podle žalobce splněny.
3. Žalobce se proto dožaduje zrušení napadeného rozhodnutí. Na tomto svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem, i při jednání soudu.

III. Shrnutí procesního postojů žalovaného

4. Žalovaný má žalobu za nedůvodnou; popisuje skutkový stav věci, právní úpravu, rekapituluje napadené rozhodnutí a k žalobní argumentaci se vyjadřuje nesouhlasně. Žalovaný tedy navrhuje žalobu zamítnout. I žalovaný na svém procesním postoji setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem, i při jednání soudu.

IV. Posouzení věci

5. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“) a včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.). Napadené rozhodnutí bylo přezkoumáváno v mezích uplatněných žalobních bodů

(§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).

6. Žaloba není důvodná.
7. Mezi žalobcem a žalovaným není sporu o tom, že žalobce podal dodatečné daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2017, ve kterém uplatnil slevu na manželku podle § 35ba odst. 1 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZODP“), za celý rok (12 měsíců) 2017 a daňové zvýhodnění na vyživované dítě (nezletilého syna) podle § 35c ZODP za celý rok (12 měsíců) 2017.
8. Správce daně (a žalovaný) měl ve vztahu k období od 1.6.2017 za zpochybnělé, a nakonec za neprokázané, splnění podmínky vedení společně hospodařící domácnosti žalobce, jeho manželky a jejich nezletilého syna. Bylo totiž podle nich prokázáno, že manželka žalobce projevila vůli nežít ve společně hospodařící domácnosti se žalobcem od 15.5.2017 a nezletilý syn žil ve společně hospodařící domácnosti se žalobcem pouze na počátku měsíců leden–květen 2017, poté (pro období od 1.6.2017 do 31.12.2017) však byl již nezletilý syn ve faktické péči matky, se kterou ode dne 1.6.2017 (až do 31.12.2017) tvořil společně hospodařící domácnost.
9. Věcný nesouhlas žalobce s napadeným rozhodnutím spočívá především v odlišném právním výkladu pojmu „společně hospodařící domácnost“ ve smyslu § 21e odst. 4 ZODP. Žalobce je přesvědčen, že s manželkou tvořili společně hospodařící domácnost přinejmenším do 21.7.2017, kdy došlo k faktickému odchodu manželky ze společného obydlí, když se odstěhovala do pronajatého bytu v Jihlavě. Nezletilý syn pak byl dle žalobce členem jeho domácnosti až do dne 13.6.2019, kdy došlo k nabytí právní moci rozsudku o úpravě poměrů nezletilého dítěte (umožňující jeho členství v domácnosti manželky).
10. Společně hospodařící domácností se pro účely daní z příjmů rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby (§ 21e odst. 4 ZODP). Mezi žalobcem a žalovaným přitom není sporu o tom, že pro účely daňového zvýhodnění může být každá fyzická osoba členem pouze jedné společně hospodařící domácnosti, což opakovaně potvrdila rovněž soudní rozhodovací praxe (srov. především rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Afs 155/2019-46 ze dne 27.7.2021 a nález Ústavního soudu ze dne 12.5.2022, sp.zn. II. ÚS 2686/21). Zatímco však žalobce okamžik zániku společně hospodařící domácnosti odvíjí až od okamžiku faktického odchodu manželky ze společného obydlí (dne 21.7.2017), žalovaný je přesvědčen, že k zániku společně hospodařící domácnosti došlo již v okamžiku, kdy manželka poprvé projevila vůli společnou domácnost opustit (dne 15.5.2017).
11. Při výkladu pojmu společně hospodařící domácnost je nezbytné přihlédnout k historickým souvislostem a úmyslu zákonodárce, kterým bylo v reakci na zrušení zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, jenž definoval pojem „domácnost“, zachovat jeho význam pro účely ZODP (srov. důvodovou zprávu k zákonu č. 344/2013 Sb.). S ohledem na projevenou vůli zákonodárce tedy není důvod vykládat pojem „společně hospodařící domácnost“ odlišně od

pojmu „domácnost“, jak byl definován v § 115 občanského zákoníku a vykládán judikaturou a na který právní úprava ZODP od počátku navazovala.

12. Z judikatury Nejvyššího soudu pak plyne, že domácností se rozumí soužití dvou nebo více fyzických osob, které spolu žijí trvale, společně uhrazují náklady na své potřeby a žijí ve společné domácnosti tak, jako by byly členy rodiny (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2012, sp. zn. 21 Cdo 2301/2012, či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24.3.2010, sp.zn. 21 Cdo 2013/2009). V tomto směru bylo především dovozeno, že žádná fyzická osoba nemůže žít ve spotřebním společenství proti své vůli. To dle zdejšího soudu nelze vykládat ve smyslu faktické nemožnosti společnou domácnost opustit (z finančních, osobních, právních či jiných důvodů), nýbrž jako samotný projev vůle (konkludentní či výslovný) ve společně hospodařící domácnosti již nadále nesetrvávat. Ačkoli je totiž společně hospodařící domácnost založena na faktickém (skutečném) soužití dvou a více fyzických osob a společném uhrazování nákladů na jejich potřeby, její vznik a další trvání nutně předpokládá, že každá z fyzických osob projevila vůli být členem spotřebního společenství a že i nadále takovou vůli projevuje. Povaha společné domácnosti jakožto faktického a trvalého spotřebního společenství dvou nebo více fyzických osob vylučuje, aby společnou domácnost tvořily fyzické osoby, které spolu nechtějí být členy téhož spotřebního společenství.
13. V nyní posuzované věci byl žalobce v reakci na podání trestního oznámení ze strany jeho manželky z důvodu obvinění žalobce z přečinu týrání osoby žijící ve společném obydlí dne 15.5.2017 vykázán ze společného obydlí (kde do té doby pobýval s manželkou i nezletilým synem) spolu s uložením zákazu kontaktování manželky. Dne 1.6.2017 manželka uzavřela (pod)nájemní smlouvu (o její právní kvalifikaci je mezi stranami sporu, viz níže) na byt v Jihlavě a dne 25.6.2017 podala návrh na prodloužení vykázání žalobce ze společného obydlí. K faktickému odchodu manželky došlo dne 21.7.2017, kdy se i s nezletilým synem přestěhovala do bytu v Jihlavě. Z toho jasně vyplývá, že manželka ode dne 15.5.2017 činila kroky, které měly za cíl společné soužití se žalobcem ukončit, přičemž nejpozději od tohoto data začala projevovat vůli s ním nadále nesetrvávat ve společně hospodařící domácnosti, pročež se její trvání snažila ukončit. Za tohoto stavu lze bezpečně uzavřít, že manželka se žalobcem a jejich nezletilým synem vedla společně hospodařící domácnost do května 2017, kdy započala činit kroky k jejímu ukončení, a proto nelze dovozovat, že společně hospodařící domácnost trvala (existovala) i v období od června 2017.
14. Na tom nic nemění ani skutečnost, že se manželka ze společného obydlí fakticky odstěhovala až dne 21.7.2017, ani předložená potvrzení o úhradě plateb SIPO za měsíce květen až říjen. Ačkoli existence trvalého bydliště v místě společného obydlí a úhrada nákladů na společné bydlení nepochybně slouží jako jedny z identifikátorů společně hospodařící domácnosti, její existence nevzniká a není udržována toliko tím, že spolu fyzické osoby sdílejí domácnost, respektive mají shodnou adresu trvalého bydliště, ani tím, že společně uhrazují náklady na udržení domácnosti (byť by k tomu docházelo ze společného jmění manželů, jak zdůrazňuje žalobce). Nejedná se totiž o jediná kritéria, která je třeba při otázce existence společně hospodařící domácnosti posuzovat, neboť je nezbytné zkoumat mj. vůli fyzických osob v takovém spotřebním společenství trvale žít, respektive v něm setrvat. Projevená vůle manželky ve společně hospodařící domácnosti se žalobcem po dni 15.5.2017 nesetrvávat a kroky, které činila za účelem jejího ukončení, přitom odůvodňují závěr žalovaného, že od Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

června 2017 manželka nebyla členem společně hospodařící domácnosti žalobce, a proto mu nepřislušelo přiznání slevy na manželku za měsíce červen a červenec 2017.

15. Za relevantní v tomto směru nelze považovat ani skutečnost, že vykázání žalobce ze společného obydlí bylo v pozdějším soudním přezkumu označeno za nezákonné, neboť inicializovaným trestním stíháním manželka nepochybně projevila vůli se žalobcem nadále nesetrvávat ve spotřebním společenství. Za rozhodné nelze považovat ani to, že se manželka ze společného obydlí odstěhovala až dne 21.7.2017, neboť již před tímto datem činila kroky k ukončení společně hospodařící domácnosti (podáním trestního oznámení, uzavřením smlouvy na byt v Jihlavě, jeho postupným zařizováním a následným odstěhováním). Co se týče různých verzí smlouvy k bytu v Jihlavě (podnájemní i nájemní), pak ani ty nemohou na shora uvedeném ničeho změnit, neboť podstatná je toliko skutečnost, že jejich uzavřením manželka projevila vůli nebýt nadále členem společně hospodařící domácnosti se žalobcem, přičemž obě smlouvy byly uzavřeny již v průběhu června 2017 (smlouva o nájmu dne 1.6.2017 a dohoda o ukončení podnájemní smlouvy dne 7.8.2017). Existence dvou smluv na tentýž byt byla nadto policií vyhodnocena jako prostá neznalost právní úpravy (srov. Úřední záznam ze dne 16.8.2021) a tento závěr se jeví jako přiléhavý.
16. Veškerá žalobní argumentace ve své podstatě směřuje k naplnění těch znaků společně hospodařící domácnosti, které je možné seznat již na první pohled, tj. existence trvalého bydliště, faktický pobyt ve společném obydlí, hrazení nákladů na chod domácnosti, její úklid apod., aniž by však žalobce připustil (resp. vzal v potaz), že vedle těchto kritérií existuje rovněž podmínka vůle fyzické osoby společně hospodařící domácnost s jejími členy tvořit. Výklad prezentovaný žalobcem je proto výkladem izolovaným, který přehlíží shora prezentované judikaturní závěry, že fyzická osoba nemůže setrvat ve spotřebním společenství, aniž by projevila vůli být jeho členem (resp. projevila-li vůli jeho členem nebýt).
17. Od zániku společně hospodařící domácnosti manželky a žalobce v květnu 2017 je odvislé posouzení, zda byl nezletilý syn v období od června 2017 do prosince 2017 členem společně hospodařící domácnosti své matky (manželky žalobce) či otce (žalobce). Judikatura správních soudů už v minulosti dovodila, že pro účely daňového zvýhodnění může být dítě členem pouze jedné společně hospodařící domácnosti, přitom v situaci, kdy spolu rodiče nežijí v jedné domácnosti a znaky společně hospodařící domácnosti tak mohou být naplněny ve vztahu k oběma rodičům, je třeba zkoumat faktický stav, tj. ve které z takových domácností jsou její znaky naplněny více. To bude dáno zejména kvantitativním ukazatelem, tedy tím, ve které domácnosti žije dítě objektivně více; základním ukazatelem sice může být např. rozhodnutí soudu o svěření dítěte do péče, avšak při určování, kterému z rodičů bude přiznáno daňové zvýhodnění, je třeba vycházet ze skutečného stavu věci v každém konkrétním případě, neboť v důsledku nejrozumnějších okolností (především dohody rodičů) může být reálný výkon péče o dítě odlišný od rozhodnutí soudu. Pro oprávněnost uplatnění daňového zvýhodnění je podstatné určení, se kterým z rodičů tráví dítě objektivně více času, případně pokud tráví čas s každým z rodičů stejně, ve které domácnosti jsou více naplněny její další znaky (srov. především rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 8 Afs 155/2019-46 ze dne 27.7.2021 a nálezy Ústavního soudu ze dne 12.5.2022, sp.zn. II. ÚS 2686/21). Pro oprávněnost uplatnění daňového zvýhodnění žalobcem v nyní posuzované věci je –

souhrnně řečeno – podstatné určení, zda to byl žalobce, s nímž (v jehož domácnosti) převážně dítě v rozhodném období žilo.

18. Žalovaný za účelem zjištění faktického stavu, konkrétně tedy toho, se kterým z rodičů tvořil nezletilý syn v měsících červen až prosinec 2017 společně hospodařící domácnost, zaslal výzvu Okresnímu soudu v Havlíčkově Brodě k zaslání všech rozhodnutí, kterými byla upravena péče o nezletilého syna. Z těch vyplývá, že po vykazání žalobce ze společného obydlí dne 15.5.2017 mu bylo usnesením ze dne 5.6.2017 uloženo, aby strpěl péči manželky o nezletilého syna; to však bylo v reakci na odvolání žalobce změněno dne 12.7.2017 tak, že se návrh manželky na vydání předběžného opatření zamítá. V mezidobí bylo vydáno usnesení ze dne 20.6.2017, kterým byl rozsah styku žalobce s nezletilým synem upraven tak, že byl oprávněn jej vídat každou středu od 12:00 do 18:00 hodin a každou lichou sobotu od 9:00 do 18:00 hodin. Tato úprava byla následně potvrzena usnesením ze dne 12.7.2022, v němž je uvedeno, že nezletilý syn „*je fakticky podle obsahu spisu v péči matky (aniž by o péči bylo rozhodnuto)*“. Tento stav přitom dle obsahu správního spisu zůstal neměnný až do dne 12.12.2017, kdy byla usnesením speciálně upravena péče o nezletilého syna v období vánočních prázdnin, kdy byla matce uložena povinnost strpět péči žalobce v době od 25.12.2017 od 15:00 hodin do 30.12.2017 do 19:00 hodin. O tom, že uvedená usnesení fakticky reflektovala dobu, po kterou se nezletilý syn nacházel v péči každého z rodičů, ostatně svědčí i další rozhodnutí vydaná v opatrovnickém řízení, v nichž je mj. uvedeno, že „*[p]o rozchodu rodičů o něho [nezletilého syna] pečovala matka*“ či, že nezletilý „*byl od rozchodu rodičů téměř ve výlučné péči matky*“ (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13.6.2019, č.j. 20 Co 143/2019-585), „*[v] současné době zajišťuje péči matka [...] nezletilý žije v současné době se svou matkou*“ (základní vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny ze dne 15.6.2017), což ostatně potvrzuje rovněž vyjádření samotného žalobce, který uvedl, že „*má upraven styk s nezletilým ve velmi úzké podobě*“ (usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30.11.2017, č.j. 25 Co 290/2017-190).
19. Ze shora citovaných podkladů přitom plyne, že po rozchodu rodičů, respektive po vykazání žalobce ze společného obydlí dne 15.5.2017, byl nezletilý syn ve faktické péči své matky, zatímco žalobci bylo v rozhodném období (červen až prosinec 2017) umožněno vídat syna pouze v omezeném rozsahu, pročez nezletilé dítě netvořilo společně hospodařící domácnost se svým otcem (žalobcem), nýbrž se svou matkou (manželkou žalobce). Za rozhodnou zdejší soud považuje skutečnost, že žalobce neprokázal, že by ve skutečnosti o nezletilého syna pečoval ve větším rozsahu, než mu bylo uloženo usnesením ze dne 20.6.2017, resp. usnesením ze dne 12.12.2017, případně v rozsahu větším, než v jakém o něj pečovala jeho matka. V tomto směru žalobce ostatně ani netvrdí, že by o nezletilého syna pečoval více, ani nepředkládá žádné důkazy, které by zpochybňovaly rozsah péče manželky o nezletilého syna.
20. Své přesvědčení o existenci společně hospodařící domácnosti žalobce konstantně opírá o skutečnost, že k právní moci meritorního rozhodnutí v opatrovnickém řízení, kterým byl nezletilý syn svěřen do střídavé péče obou rodičů, došlo „až“ dne 13.6.2019, a proto nemohl v rozhodném období se svou matkou tvořit společně hospodařící domácnost. Jak již však bylo opakovaně zdůrazněno, pro účely posouzení existence společně hospodařící domácnosti není nutně (bez dalšího) rozhodné, jakým způsobem byla péče o dítě upravena Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

soudem, neboť rozhodnutí o svěření dítěte do péče představuje toliko jeden z mnoha identifikátorů svědčících o existenci společně hospodařící domácnosti mezi dítětem a jeho rodičem. Nezbytné je totiž zkoumat faktický stav, tj. jakým způsobem péče o dítě skutečně probíhala a zda se neodchýlila od rozhodnutí opatrovnického soudu. Žalobce však vůbec netvrdil, že by skutečná péče o nezletilého syna probíhala odlišně od předběžných opatření vydaných v roce 2017, přičemž nepředložil ani žádné podklady dokládající opak. Na tom nic nemůže změnit ani skutečnost, že po vydání meritorního rozhodnutí již nejsou předběžná opatření účinná (případně, že se jednalo o „pouhá“ předběžná opatření bez meritorní povahy), neboť podstatné je, že v rozhodném období podle jejich obsahu o nezletilého syna fakticky pečovala převážně matka a žalobce pouze v omezeném rozsahu.

21. Zdejší soud má tedy za prokázané, že nezletilý syn trávil převážnou část rozhodného období v péči matky, se kterou proto tvořil společně hospodařící domácnost ve smyslu § 21e odst. 4 zákona ZODP, nikoli v péči otce (žalobce), s nímž tedy netvořil společně hospodařící domácnost. Závěry žalovaného, že žalobce nemá právo na daňové zvýhodnění na vyživované dítě za období červen až prosinec 2017, protože s ním nezletilý syn nežil ve společně hospodařící domácnosti, jsou proto správné. Ve vztahu k tomuto závěru je nepodstatné, zda žalobcova manželka (matka nezletilého syna) právo na daňové zvýhodnění na vyživované dítě uplatnila, či nikoli.
22. Odvolává-li se žalobce na to, že manželka byla shledána vinnou z přečinu krivého obvinění, kterého se dopustila vůči žalobci lživým obviněním z týraní a znásilnění, což má dle žalobce diskreditovat její věrohodnost v nynější věci, pak z meritorního rozhodnutí v trestním řízení nelze nikterak dovodit, že by se manželka nepravdivě vyjadřovala ve vztahu k otázce existence společně hospodařící domácnosti, případně k rozsahu péče o nezletilého syna v rozhodném období. Za krivé obvinění si manželka nese odpovídající trestněprávní důsledky, to však neznamená, že by její věrohodnost měla být automaticky zpochybňována i v rámci správního řízení, které se obsahově týká zcela odlišné věci.
23. Žalobce dále namítá, že žalovaný nadbytečně poučil manželku o účelu prováděného výslechu, což mělo mít za následek porušení povinnosti mlčenlivosti. Se žalobcem lze v obecné rovině souhlasit potud, že přiměřené poučení ve smyslu § 6 odst. 3 daňového řádu primárně neslouží k výkladu hmotněprávních norem, nýbrž k objasnění procesních práv a povinností konkrétního subjektu. Z tohoto ustanovení však rovněž vyplývá, že je na uvážení správce daně, kdy a v jakém rozsahu poučení daňovému subjektu poskytne. V nynějším případě žalovaný přistoupil k seznámení manželky s účelem výslechu, přičemž jí objasnil význam pojmu „společně hospodařící domácnost“ ve smyslu § 21e odst. 4 zákona ZODP, když uvedl, že *„[...] je nutná Vaše účast ve věci probíhajícího nalézacího řízení zahájeného podáním dodatečného daňového přiznání [...] daňového subjektu Ing. Miroslav Sochor, protože je třeba zjistit skutkový stav, zda jste vedla [...] s poplatníkem společně hospodařící domácnost [...] Společně hospodařící domácností se pro účely daní z příjmů rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Charakteristickým znakem společně hospodařící domácnosti je spotřební společenství a úmysl vést takové společenství trvale. Přičemž, pro bližší vysvětlení, spotřební společenství je soužití/stav, kdy dvě či více fyzických osob společně a bez vzájemného rozlišování hospodaří se svými příjmy, přičemž není třeba, aby všichni přispívali na společné potřeby pouze finančně a stejnou měrou, ale každý podle svých možností a* Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

vůle. Není přitom vyloučeno, aby si jednotliví členové domácnosti ponechali část svých prostředků pro svou vlastní potřebu.“ Takové poučení však za situace, kdy manželka nebyla odborně zastoupena a kdy je otázka (ne)existence společně hospodařící domácnosti zcela klíčová pro předmět správního řízení, nelze považovat za excesivní či za odraz jakékoli libovůle žalovaného. Pro odstranění pochyb proto bylo účelné, aby žalovaný manželku seznámil s jeho významem, přičemž se prezentovaným výkladem neodklonil od shora citovaných judikатурních závěrů. Předmětným poučením žalovaný ani neporušil povinnost mlčenlivosti dle § 52 daňového řádu, neboť ta se vztahuje toliko na informace o poměrech jiných osob, které byly z povahy věci předmětem svědecké výpovědi manželky. Sdělení, že správní řízení bylo zahájeno podáním dodatečného daňového přiznání žalobcem, pak není odrazem ničeho jiného, než potřeby seznámit manželku (svědkyni) s obecným předmětem správního řízení, který sám o sobě právní ochrany mlčenlivosti nepoživá (svědkům musí být známo, v jaké věci a z jakých důvodů je jejich výpověď nezbytná).

24. Návrhům na výslech pánů S. a S. a Mgr. J. zdejší soud nevyhověl proto, že ti (coby svědci) měli prokázat, že manželka ve společném obydlí bydlela i v období červen až červenec 2017, případně že se snažila účelově (s cílem získání sociálních dávek) změnit trvalé bydliště nezletilého syna, avšak ani jedna z těchto skutečností není podstatná pro určení, zda v rozhodném období žalobce, manželka a nezletilý syn tvořili společně hospodařící domácnost, či nikoli. Okamžik faktického odchodu manželky ze společného obydlí nereflexuje okamžik, kdy došlo k zániku společně hospodařící domácnosti, a stejnou optikou zdejší soud nahlíží rovněž na tvrzenou snahu manželky dosáhnout změny trvalého bydliště nezletilého syna (fyzická osoba nemusí být členem společně hospodařící domácnosti v místě, kde má trvalé bydliště).
25. Domáhá-li se dále žalobce vázanosti správních orgánů závěry opatrovnických soudů, přičemž odkazuje na rozhodnutí Okresního soudu v Havlíčkově Brodě sp.zn. 0 Nc 5102/2017 a sp.zn. 0 Nc 5151/2017, pak tato rozhodnutí, svojí povahou dočasná, byla vydávána právě v situaci (a právě proto), kdy žalobce, jeho manželka a jejich nezletilý syn ve společné domácnosti fakticky nežili.
26. Dovozuje-li následně žalobce nepoužitelnost podání vysvětlení pana Suchého ze dne 28.6.2021 před policií v daňovém řízení pro svůj původ v trestním řízení, pak není patrné, jakým způsobem byl žalobce jeho použitím na právech omezen. Podané vysvětlení objasňuje skutkové okolnosti vzniku dvou různých smluv, tj. nájemní i podnájemní, na tentýž byt v Jihlavě, které mezi sebou uzavřeli manželka a pan S. Z napadeného rozhodnutí přitom nevyplývá, že by uvedené skutečnosti měly pro posouzení věci prvostupňovým správcem daně a žalovaným jakýkoli význam; žalovaný jasně dovodil, že právní kvalifikace smlouvy na byt v Jihlavě není pro posouzení (ne)existence společně hospodařící domácnosti rozhodná (kupř. bod 75 napadeného rozhodnutí) a zdejší soud se žalovaným souhlasí. Žalovaný se k podanému vysvětlení blíže vyjadřuje v bodu 42 napadeného rozhodnutí, když konstatuje, že „[e]xistenci dvou smluv na nájem bytu v Jihlavě potvrdil i vlastník bytu [pan] Suchý při podání vysvětlení dne 28.6.2021 před Policií České republiky. Policie České republiky následně uzavřela, že [manželkou] i [panem] Suchým byl osvětlen vznik dvou smluv na stejnou nemovitost, tj. o pronájmu a nájmu, bez úmyslu zneužití k protiprávnímu jednání, když důvodem byla neznalost Shodu s prvopisem potvrzuje: R. L.

této oblasti práva (viz Úřední záznam o uložení bez dalšího opatření ze dne 16.8.2021).“ Z toho však nelze dovozovat, že by žalovaný vysvětlení podané v trestním řízení jakkoli hodnotil, činil z něj své vlastní závěry, či že by se účelově vyhýbal jeho opětovnému provedení v daňovém řízení. Zdejší soud uzavírá, že otázka právní kvalifikace smlouvy na byt v Jihlavě není ve vztahu k nyní posuzované věci podstatná.

27. Nezletilé dítě v rozhodném období (červen až prosinec 2017) trávilo více času s matkou, která o něj v převážné míře pečovala. Ani žalobce netvrdil, že by tomu bylo jinak. To vyplynulo rovněž z rozhodnutí opatrovnických soudů, která si žalovaný nechal pro účely správního řízení předložit. Ve správním řízení rovněž vyšlo najevo, že manželka přestala být členem společně hospodařící domácnosti žalobce dne 15.5.2017, kdy započala činit kroky k jejímu zániku. Za tohoto stavu je třeba uzavřít, že v průběhu května 2017 došlo k zániku společně hospodařící domácnosti mezi manželkou a žalobcem. Od tohoto okamžiku nezletilé dítě trávilo více času v domácnosti matky, která o něj převážně pečovala, přičemž nezletilé dítě bylo v rozhodném období členem společně hospodařící domácnosti své matky (manželky žalobce), nikoli žalobce. Žalobcem tvrzené a prokazované skutečnosti přitom existenci společně hospodařící domácnosti s nezletilým synem ani manželkou neprokazují; naopak potvrzují, že tato podmínka pro uplatnění daňového zvýhodnění u žalobce splněna nebyla. Nejsou-li přitom manželka ani nezletilé dítě od června 2017 členy společně hospodařící domácnosti žalobce, pak na ně žalobce nebyl oprávněn uplatnit daňové zvýhodnění za období červen až prosinec 2017 dle § 35ba odst. 1 písm. b) a § 35c ZODP.
28. Zdejší soud tedy v nosných ohledech zcela sdílí závěry žalovaného. Žalovaný podle zdejšího soudu aplikoval správný právní předpis, v jeho mezích správnou právní normu, přitom pochybení, jež by mělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, se nedopustil ani při její aplikaci na zjištěný skutkový stav. Zdejší soud tak v mezích uplatněných žalobních bodů neshledal žalobu důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil ani žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti. Proto zdejší soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

29. Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto právo na náhradu nákladů řízení nemá. Úspěšný byl žalovaný, tomu však podle obsahu soudního spisu nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto bylo rozhodnuto, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. září 2024
David Raus v.r.
předseda senátu